Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Päiväys
Datum 22.02.2017

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia
Ärende **HE 3/2017 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan liitteisiin tehtyjen muutosten hyväksymisestä sekä laeiksi muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Ympäristöministeriö on osallistunut esityksen valmisteluun, jonka kuluessa ministeriön näkemykset on voitu sovittaa yhteen muiden näkemysten kanssa. Esitys on ympäristön kannalta myönteinen ja vähentää meriin ja Suomessa myös sisävesiin alusliikenteestä aiheutuvaa rasitusta. Ympäristöministeriö haluaa kuitenkin tuoda esiin seuraavat asiaan liittyvät näkökohdat.

Hallituksen esitys koskee aluksesta toiseen tapahtuvista siirroista eli niin kutsuttujen STS-siirroista (ship-to-ship-operations) ainoastaan mineraaliöljyjen siirtoja, eikä näistäkään alusten polttoaineiden siirtoja eli niin kutsuttua bunkrausta. Sääntelyn ulkopuolelle jäävät tältä erää bunkrauksen lisäksi mm. kasvipohjaisten öljyjen siirrot. Hallituksen tarkoituksena on kuitenkin, kuten esityksessä todetaan, täydentää lainsäädäntöä siten, että muutkin alusten väliset polttoaineiden ja (öljypohjaisten) lastien siirrot tulisivat Marpol-yleissopimuksen mukaisesti ja useiden muiden maiden tapaan sääntelyn piiriin.

Sääntelyn laajentaminen alusten välisiin polttoaineiden siirtoihin on perusteltua siksi, että useimmat öljypäästöt merellä tapahtuvat bunkraustoiminnan yhteydessä. Nämä päästöt ovat toki yleensä suhteellisen pienet, mutta nekin edellyttävät usein torjuntatoimia ja siten myös varautumista. Uusien polttoaineiden ja biotuotteiden käyttö ja sen myötä myös kuljetukset lisääntyvät, mikä voi myös johtaa näiden vaihtoehtoisten polttoaineiden lisääntyviin siirtoihin aluksesta toiseen. Itämeren mailla tulisi mahdollisimman yhdenmukainen lainsäädäntö, mikä on varustamoiden kannalta yleensä toivottavaa. Muita maita lievemmät ympäristövaatimukset voivat myös johtaa siihen, että riskialttiita toimintoja keskittyy näihin lievemmän sääntelyn maihin. Sääntelyn täydentäminen myöhemmin hallituksen esittämällä tavalla poistaa näitä mahdollisia vaaroja.

Marpol-yleissopimuksen vesiin tapahtuvia päästöjä koskevien rajoitusten tiukkeneminen on myönteistä ja se vähentää osaltaan merten ja sisävesien roskaantumista ja vähentää osaltaan merten pilaantumista ja rehevöitymistä. Alusjätteiden jätehuoltoa koskevat muutokset parantavat mahdollisuuksia seurata jätemääräysten noudattamista.

Kun päästömääräykset jatkossa edelleen tiukkenevat ja yhä suurempi määrä aluksilla syntyvistä jätteistä ja muista aineista päätyy meren ja sisävesien sijasta maalle, tulee yhä tärkeämmäksi yhdentää alusjätehuolto maa-alueiden jätehuoltoon. Tämä edellyttää läheistä yhteistyötä merenkulun ja ympäristönsuojelun kansainvälisten ja kansallisten organisaatioiden kesken ja mahdollisesti myös kansainvälisten ja kansallisten säännöstöjen yhdentämistä.

Lainsäädäntöneuvos Tuomas Aarnio 050 363 4413

Erityisasiantuntija Magnus Nyström 040 543 9743